

ZARZĄDZENIE Nr 3184/2015
PREZYDENTA MIASTA KRAKOWA
z dnia 24.11.2015 r.

w sprawie przyjęcia i przekazania pod obrady Rady Miasta Krakowa projektu uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2016-2018.

Na podstawie art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2015 r. poz. 1515) zarządza się, co następuje:

§ 1. Postanawia się przyjąć i przekazać pod obrady Rady Miasta Krakowa projekt uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2016-2018.

§ 2. Wykonanie zarządzenia powierza się Sekretarzowi Miasta.

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

UCHWAŁA NR
Rady Miasta Krakowa
z dnia

w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2016-2018

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 i art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj.: Dz. U. z 2015 r. poz. 1515); art. 4 ust. 1 pkt 2, art. 92 ust.1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (tj.: Dz. U. 2015 r. poz. 1445); art. 6, art. 7 ust. 1 i art. 8 oraz art. 48 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tj.: Dz. U. z 2015 r. poz. 581 z późn. zm.) oraz art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tj.: Dz. U. z 2011 r., Nr 231, poz. 1375 z późn. zm.), Rada Miasta Krakowa uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Miejski Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2016-2018, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Krakowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej (samorządy województw, powiatów i gmin) oraz instytucje do tego powołane. Ponadto, w działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć inne podmioty, tj. stowarzyszenia, fundacje, organizacje społeczne, samorządy zawodowe, kościoły i inne związki wyznaniowe oraz grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także inne osoby fizyczne i prawne. Ochrona zdrowia psychicznego zgodnie z ustawą z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tj.: Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375 z późn. zm.) polega w szczególności na:

- 1) promocji zdrowia psychicznego i zapobieganiu zaburzeniom psychicznym,
- 2) zapewnieniu osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym,
- 3) kształtowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałaniu ich dyskryminacji.

Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego określa strategię działań mających na celu ograniczenie występowania zagrożeń dla zdrowia psychicznego, poprawę jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi i ich bliskich oraz zapewnienie dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej. Działania zapobiegawcze w zakresie ochrony zdrowia psychicznego powinny być podejmowane przede wszystkim wobec dzieci, młodzieży, osób starszych i wobec osób znajdujących się w sytuacjach stwarzających zagrożenie dla ich zdrowia psychicznego.

Z uwagi na uwarunkowania epidemiologiczne, poziom rozwoju zasobów opieki psychiatrycznej i pomocy społecznej oraz integralności problemów zdrowotnych i społecznych w zakresie ochrony zdrowia psychicznego, wskazany jest dalszy rozwój i wzmocnienie działań już funkcjonujących w Gminie Miejskiej Kraków, w tym kontynuacja działań w zakresie wypracowania lokalnego programu ochrony zdrowia psychicznego, w oparciu o model regionalny, jakim jest Małopolski Program Ochrony Zdrowia Psychicznego oraz w oparciu o Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego. Zapotrzebowaniu na dalsze doskonalenie lokalnego programu polityki zdrowotnej w zakresie ochrony zdrowia psychicznego odpowiadać będzie kolejna edycja Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego, planowana do realizacji w perspektywie trzyletniej, tj. na lata 2016 – 2018.

Projekt uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2016-2018 stanowi kontynuację realizacji celów operacyjnych zawartych w Miejskim Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2013-2015, przyjętego do realizacji Uchwałą Nr LXXVII/1166/13 Rady Miasta Krakowa z dnia 26 czerwca 2013 w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2013-2015 oraz Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2010-2012 przyjętego Uchwałą Rady Miasta Krakowa Nr LXXXVIII/1173/09 z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2010-2012.

Miejski Program uwzględnia kierunki działań na lata 2015-2020 w obszarze zdrowia psychicznego określone Uchwałą Nr CXVII/1843/14 Rady Miasta Krakowa z dnia 8 października 2014 r. w sprawie ustalenia kierunków działania Prezydenta Miasta Krakowa mających na celu realizację Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w Gminie pt. „Kraków jako dobra wspólnota”, obejmujące następujące cele i formy działań:

- 1) Cel 1 - Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym, poprzez:

- a) organizację corocznej konferencji dotyczącej zdrowia psychicznego,
  - b) prowadzenie kampanii medialnej przy współpracy z prasą, radiem i telewizją nagłaśnianie działalności dobrych praktyk w mieście, które prowadzić będą do zmiany postaw wobec osób chorujących psychicznie a tym samym przyczynią się do przełamania strachu przed chorobami psychicznymi i osobami, które tych chorób doświadczają, co z kolei przeciwdziałać będzie dyskryminacji osób chorujących psychicznie w życiu społecznym i zawodowym,
  - c) włączenie organizacji pozarządowych, w tym Stowarzyszeń Rodzin i Pacjentów, w szeroko rozumianą kampanię edukacyjną i informacyjno - promocyjną,
  - d) realizację kampanii antystygmatyzacyjnej i informacyjnej.
- 2) Cel 2 - Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, poprzez:
- a) realizację wdrażania 23 zadań NPOZP w projektach dzielnicowych zgodnych z podziałem na Centra Zdrowia Psychicznego (zwane dalej CZP) w Gminie (obejmują po 150 - 200 tys. mieszkańców, odrębne Centrum dla Dzieci Młodzieży),
  - b) utworzenie modelowego Centrum Zdrowia Psychicznego, które oprócz bieżącego funkcjonowania zajmować się będzie wypracowywaniem standardów działalności CZP w Małopolsce,
  - c) utworzenie w dzielnicach (zgodnie z podziałem na CZP) funkcji przedstawicieli integrujących działania opieki psychiatrycznej, systemu wsparcia i organizacji pozarządowych dla dzieci i młodzieży, dorosłych i seniorów chorujących psychicznie,
  - d) wspieranie inicjatyw samopomocowych pacjentów, ich rodzin oraz organizacji pozarządowych poprzez zlecenie realizacji zadań publicznych i realizację konkursów grantowych, których beneficjentami będą osoby chorujące psychicznie,
  - e) realizację modelowych programów zatrudnienia dla osób chorujących psychicznie opartych o model trenera pracy,
  - f) wspieranie rozwoju form zatrudnienia i przedsiębiorczości społecznej dostosowanych do potrzeb osób chorujących psychicznie,
  - g) realizację programu mieszkań chronionych dla osób chorujących psychicznie oraz zabezpieczenie środków finansowych na ich funkcjonowanie,
  - h) przygotowanie programu dla osób bezdomnych chorujących psychicznie w Gminie,
  - i) objęcie oddziaływaniami z zakresu rehabilitacji społecznej seniorów chorujących psychicznie poprzez utworzenie i finansowanie działalności Centrów Seniora dla osób chorujących psychicznie.

Opieka zdrowotna nad osobami z zaburzeniami psychicznymi jest realizowana w ramach podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej, zwłaszcza psychiatrycznej opieki zdrowotnej, w formie pomocy doraźnej, ambulatoryjnej, dziennej, szpitalnej i środowiskowej oraz w domach pomocy społecznej.

W zakresie opieki ambulatoryjnej w stosunku do danych za rok 2011, kiedy ogólna liczba pacjentów leczonych psychiatrycznie wynosiła 55 791, w roku 2013 liczba pacjentów wzrosła o 11 382 i wynosiła 67 173 pacjentów, a w roku 2014 wzrosła o 18 694 pacjentów i wynosiła 74 485 pacjentów. Na podstawie danych z MOW NFZ można stwierdzić, że utrzymuje się w ostatnich latach tendencja wzrostowa w zakresie liczby pacjentów leczonych psychiatrycznie. W latach 2013-2014 największą grupę leczonych stanowiły osoby z zaburzeniami nerwicowymi związanymi ze stresem i pod postacią somatyczną i w każdym roku liczba tych pacjentów przekraczała 20 tys. osób, przy czym już w roku 2011 liczba leczonych w tej grupie zaburzeń psychicznych w ramach ambulatoryjnej specjalistycznej opieki zdrowotnej na terenie miasta Krakowa wynosiła 20 529 pacjentów.

W szpitalach psychiatrycznych publicznych i niepublicznych funkcjonujących na terenie miasta Krakowa wg danych z MOW NFZ łączna liczba pacjentów wynosiła na koniec 2014 roku 11 759 osób, co stanowi o 2 597 osób więcej niż na koniec roku 2013, kiedy liczba pacjentów w ww. szpitalach wynosiła 9 162 osoby.

W ostatnich latach w samym Krakowie odnotowano również wzrost liczby porad specjalistycznej opieki zdrowotnej udzielonych w zakresie zdrowia psychicznego w poradniach (wg danych GUS). Na koniec 2014 r. odnotowano 225 266 porad specjalistycznych udzielonych w zakresie zdrowia psychicznego (na 5 181 604 porad specjalistycznych ogółem), w tym: dzieciom i młodzieży do 18 lat 16 098 porad, osobom w wieku 65 lat i więcej 33 368 porad, a kobietom 126 007 porad. Liczba porad udzielonych w zakresie zdrowia psychicznego w Krakowie w roku 2014 była o 5 125 porad wyższa od liczby porad udzielonych w zakresie zdrowia psychicznego w roku 2013, kiedy na koniec roku 2013 odnotowano 220 141 porad (na 5 057 974 porad specjalistycznych ogółem), w tym: dzieciom i młodzieży do 18 lat 17 981 porad, osobom w wieku 65 lat i więcej 31 831 porad, a kobietom 122 067 porad.

Dane dotyczące organizacji opieki zdrowotnej w mieście Krakowie zawarte są w rozdziale 1.3. Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2016-2018 stanowiącego załącznik do niniejszej uchwały pt. „Diagnoza obszaru objętego Programem – wybrane aspekty sytuacji epidemiologicznej”. Organizacją i zapewnieniem usługi w odpowiednim standardzie w domach pomocy społecznej dostosowanych do szczególnych potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi zgodnie z wymaganiami ustawowymi zajmują się samorządy powiatowe. Domy te są tworzone na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j.: Dz. U. z 2015 r. poz. 163 z późn. zm). Jednostki organizacyjne i inne podmioty działające na podstawie ustawy o pomocy społecznej w porozumieniu z zakładami psychiatrycznej opieki zdrowotnej organizują na obszarze swojego działania oparcie społeczne dla osób, które z powodu choroby psychicznej lub upośledzenia umysłowego mają poważne trudności w życiu codziennym, zwłaszcza w kształtowaniu swoich stosunków z otoczeniem, w zakresie edukacji, zatrudnienia oraz w sprawach bytowych. Zadania te są zlecone gminom przez administrację rządową w ramach pomocy społecznej. Ponadto, założenia Programu przewidują podjęcie do realizacji programów polityki zdrowotnej w zakresie ochrony zdrowia psychicznego posiadających pozytywną opinię Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji.

Projekt uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2016-2018 został poddany konsultacjom społecznym, które przebiegały w trzech następujących etapach:

- 1) I etap konsultacji w terminie od 29 kwietnia 2015 r. do 31 maja 2015 roku, w ramach którego po ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Krakowa oraz w serwisie Urzędu Miasta Krakowa „Dialog Społeczny” I etapu konsultacji społecznych, zgłaszane były sugestie, uwagi i propozycje, w tym propozycje programów polityki zdrowotnej;
- 2) II etap konsultacji w terminie od 10 września do 30 września 2015 roku, w ramach którego wersję roboczą projektu Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2016-2018, uwzględniającą I etap konsultacji Społecznych, zamieszczono na stronach Biuletynu Informacji Publicznej Miasta Krakowa oraz w serwisie Urzędu Miasta Krakowa „Dialog Społeczny”;
- 3) III etap konsultacji w terminie od 30 października 2015 r. do 10 listopada 2015 roku, w ramach którego projekt wstępny Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia

Psychicznego na lata 2016-2018, uwzględniający I i II etap konsultacji społecznych, przekazano drogą elektroniczną m.in. do konsultantów wojewódzkich z zakresu psychiatrii, psychiatrii dzieci i młodzieży, psychologii klinicznej oraz medycyny rodzinnej, do organów administracji rządowej i samorządowej, komórek organizacyjnych UMK, samorządów zawodów medycznych, organizacji pozarządowych, jednostki pomocy społecznej, Małopolskiego Oddziału Wojewódzkiego NFZ w Krakowie. Ponadto, organizacje, instytucje oraz podmioty prowadzące działalność w obszarze zdrowia publicznego zostały zaproszone do udziału w konsultacjach również poprzez ogłoszenie projektu wstępnego Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2016-2018, uwzględniającego I i II etap konsultacji społecznych, w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Krakowa oraz w serwisie Urzędu Miasta Krakowa „Dialog Społeczny”.

Miejski Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2016-2018, prezentowany jako załącznik do niniejszej uchwały, uwzględnia wszystkie powyżej wymienione etapy konsultacji społecznych oraz stan prawny i faktyczny na dzień 10 listopada 2015 r.

W związku z powyższym, przekazuje się pod obrady Rady Miasta Krakowa projekt uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2016-2018.

Odnosnie środków finansowych:

- a) niniejsza regulacja nie ma wpływu na dochody Miasta,
- b) niniejsza regulacja ma wpływ na wydatki Miasta: wydatki na poszczególne zadania zostaną szczegółowo określone na poszczególne lata w ramach uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie budżetu Miasta Krakowa oraz w uchwale dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Krakowa,
- c) niniejsza regulacja nie wymaga zwiększenia zatrudnienia do obsługi realizacji zadania (także w latach następnych),
- d) niniejsza regulacja nie wymaga poniesienia dodatkowych wydatków na funkcjonowanie Urzędu Miasta Krakowa, w szczególności w sprzęt informatyczny, oprogramowanie, wyposażenie,
- e) niniejsza regulacja nie będzie powodować w przyszłości innych dodatkowych kosztów niż poniesione przed ich wprowadzeniem.